

6.2.1. Inleiding

Binnen de verschillen factoren van risico gedrag heeft alcoholverbruik altijd al de aandacht getrokken van de verantwoordelijken voor Volksgezondheid. De WGO gebruikt de term "Ongeschiktheid omwille van alcoholverbruik" om de sociale, fysieke en psychologische problemen te beschrijven te wijten aan alcoholmisbruik (1). Een deel van deze problemen is te wijten aan alcohol intoxicatie: verkeersongevallen, pancreatitis, gastritis, absentisme, agressief gedrag,... Bovendien zijn er nog de fysieke (cirrose, kanker, zweer, neurologische problemen) en psychosociale problemen.

Er is geen lineair verband tussen alcohol en gezondheid: het is trouwens gekend dat bepaalde pathologieën het meest voorkomen bij mensen met een te laag alcohol verbruik (bv. de relatie alcohol - cardiovasculaire ziekten). De curve op dat vlak neem een J.-vorm aan (2).

Een enquête over alcoholverbruik bij de algemene bevolking is een belangrijk instrument om de andere informatie bronnen te valideren op economisch vlak (productie en verkoop van alcohol), op geneeskundig vlak (verkeersongevallen en dronkenschap) en andere (controle van het alcoholgehalte bij chauffeurs). Bovendien biedt de Gezondheidsenquête ook waardevolle informatie over het alcoholverbruik in functie van verschillende andere criteria zoals leeftijd, geslacht, socio-economisch niveau, individuele hoeveelheden... .

De WGO heeft een reeks indicators opgesteld voor het verbruik van alcohol en deze zijn gebruikt in het kader van enquêtes in Canada, Australië, De Verenigde Staten en Nederland. Deze vragen zijn ook integraal opgenomen in de Belgische Gezondheidsenquête (3).

Bij het verzamelen van de gegevens over het alcoholverbruik moet er worden rekening gehouden met verschillende bias. Een deel van de zware alcohol gebruikers hebben ook geen vast onderkomen of leven in een instelling. Deze groep mensen hebben we met dit soort enquête niet bereikt. Aan de andere kant hebben de ondervraagde personen vaak een lager alcoholverbruik opgegeven dan wat voor hen gebruikelijk is te wijten aan het sociaal stigma dat aan het overmatig gebruik van alcohol kleeft. Om elke beïnvloeding van de enquêteur met de ondervraagde persoon te vermijden, zijn de vragen in verband met alcoholgebruik opgenomen in het schriftelijke deel en zij ze slechts gesteld worden aan personen van 15 jaar en ouder.

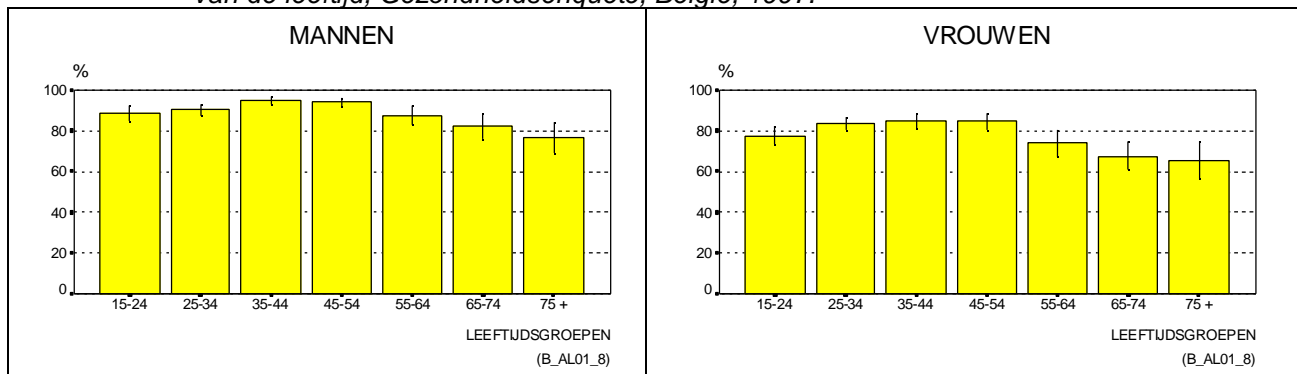
6.2.2. België

6.2.2.1. Alcoholverbruik (AL01_8)

In België heeft 85% van de bevolking in de loop van de laatste 12 maanden minimum 1 alcoholische drank genuttigd. Deze cijfers zijn hoger bij de mannen dan bij de vrouwen: 80% van de vrouwen verklaart alcohol te hebben genuttigd tijdens het laatste jaar tegenover 90% van de mannen. Dit verschil blijft na standaardisatie voor leeftijd en geslacht (Tabel 6.2.1).

80% van de jongeren tussen 15-19 jaar hebben in de loop van de laatste 12 maanden alcohol genuttigd (jongens: 87%, meisjes: 74%) tegenover 85% van de 20-24 jarigen (jongens: 90%, meisjes: 81%). Dit percentage is vergelijkbaar bij de 25-29 jarigen en loopt op tot 90% vanaf 30 tot 54 jaar, om daarna te dalen tot 70% bij de 75 jaar en ouder.

Figuur 6.2.1 : Percentage mannen en vrouwen dat minimum 1 keer per jaar alcohol verbruikt in functie van de leeftijd, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Het percentage ondervraagde personen dat aangeeft in de loop van het laatste jaar alcohol verbruikt te hebben stijgt regelmatig met het opleidingsniveau: 59% bij de personen zonder diploma, 81% bij personen met een diploma lager secundair onderwijs en 93% bij een diploma hoger onderwijs. Deze verschillen tussen de opleidingsniveaus zijn significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht (Tabel 6.2.1).

Het aantal personen dat verklaart in de loop van de laatste 12 maanden alcohol verbruikt te hebben, stijgt regelmatig met het opleidingsniveau en het gezinsinkomen: 67% bij inkomens van minder dan 20.000 FB tegenover 94% voor inkomens van 60.000 BF. Dit verschil is significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht.

Tabel 6.2.1 Percentage personen dat alcohol heeft verbruikt in de loop van de laatste 12 maanden, gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 1997

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
		_____	_____
GESLACHT	Man	89.1	(87.7-90.6)
	Vrouw	78.5	(76.7-80.4)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	59.0	(51.0-67.1)
	Lager	70.2	(65.8-74.6)
	Lager secundair	80.6	(77.7-83.4)
	Hoger secundair	85.5	(83.3-87.6)
	Hoger	91.5	(89.6-93.4)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	68.3	(63.2-73.4)
	20.000-30.000	75.5	(72.6-78.4)
	30.000-40.000	84.6	(82.4-86.8)
	40.000-60.000	87.7	(85.6-89.7)
	>60.000	92.7	(90.2-95.2)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	87.3	(85.9-88.6)
	Zeer slecht tot redelijk	78.1	(75.4-80.9)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	81.1	(79.2-83.1)
	Vroeger gerookt	87.8	(85.3-90.3)
	Matige roker (<20)	85.0	(82.1-87.8)
	Zware roker	86.8	(83.1-90.5)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	84.4	(82.8-86.1)
	Brussels Gewest	76.2	(73.8-78.6)
	Waals Gewest	84.6	(82.7-86.5)

Personen met een slechte subjectieve gezondheid verklaren vaker dat ze in de loop van de laatste 12 maand geen alcohol gedronken hebben. Dit verschil blijft na standaardisatie voor leeftijd en geslacht. Personen die nog nooit gerookt hebben verklaren vaker dat ze in de loop van de laatste 12 maanden geen alcohol gedronken hebben (19% tegenover 11-12% in andere groepen) maar de Tabel 6.2.1 bewijst dat dit verschil niet significant is na standaardisatie voor leeftijd en geslacht.

Het percentage ondervraagde personen dat verklaart in de loop van het laatste jaar alcohol verbruikt te hebben, is hoger in het Vlaamse Gewest (86%) en in Wallonië (85%) dan in het Brussels Gewest (76%). Deze verschillen zijn tussen het Brussels en de andere twee Gewesten is significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht (Tabel 6.2.1).

Tabel 6.2.2 *Percentage van de bevolking in functie van het alcoholverbruik, per provincie, gezondheidsenquête, België, 1997*

VERBLIJFPLAATS (provincie)	GEBRUIK VAN ALCOHOL		Totaal
	Tenminste eens per jaar	Nooit of nagenoeg nooit	N
	%	%	
Antwerpen	87.2	12.8	769
Vlaams Brabant	86.2	13.8	501
West-Vlaanderen	86.0	14.0	602
Oost-Vlaanderen	88.5	11.5	668
Limburg	80.4	19.6	373
Brussel	76.3	23.7	2350
Waals Brabant	90.3	9.7	275
Henegouwen	83.7	16.3	1029
Luik	86.1	13.9	986
Luxemburg	91.6	8.4	234
Namen	80.8	19.2	369
België	84.9	15.1	8156

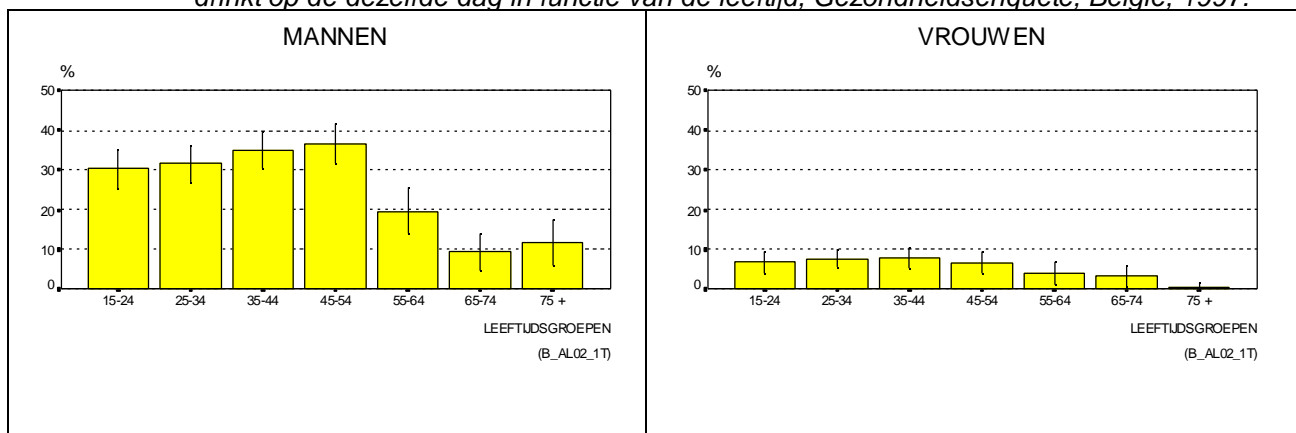
Personen van 15 jaar en ouder

6.2.2.2. Frequentie van het alcoholmisbruik (AL02_1)

Bij deze indicator die is opgeteld door de WGO is alcoholmisbruik gedefinieerd als het drinken van 6 glazen alcohol of meer per dag. De tabellen op het einde van deze module geven gedetailleerd het verbruik van 6 glazen alcohol of meer weer. Om het eenvoudig te houden hebben we alle personen die minimum 1 keer per maand 6 glazen alcohol drinken of meer gegroepeerd.

In België drinkt 18% van de bevolking tenminste 1 keer per maand zes glazen alcohol of meer op dezelfde dag (9% een keer per maand, 6% een of twee keer per week en 3% drie keer per week of meer). Er zijn veel meer mannen dan vrouwen die tenminste een keer zes glazen alcohol of meer op dezelfde dag drinken: 29% tegenover 6% vrouwen. Dit verschil is terug te vinden bij elke leeftijdsgroep (Figuur 6.2.2).

Figuur 6.2.2 : Percentage mannen en vrouwen dat tenminste een keer per maand zes glazen alcohol drinkt op de dezelfde dag in functie van de leeftijd, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Het percentage jongeren van 15 tot 19 jaar dat tenminste een keer per maand zes glazen alcohol drinkt op dezelfde dag is 16% en komt veel vaker voor bij jongens (25%) dan bij meisjes (6%). Dit percentage is

relatief stabiel tussen 20 en 54 jaar (ongeveer 20%). Het percentage daalt tot 12% tussen 55 en 64 jaar, 6% tussen 65 en 74 en 5% bij personen van 75 jaar en ouder.

Bespreking in functie van een aantal basissenmerken

Het percentage personen dat tenminste een keer per maand zes glazen alcohol drinkt of meer op dezelfde dag hangt na standaardisatie voor leeftijd en geslacht niet samen met het opleidingsniveau en het gezinsinkomen (Tabel 6.2.3).

Het percentage personen dat tenminste een keer per maand zes glazen alcohol drinkt of meer op dezelfde dag is duidelijk hoger bij rokers (matige 27% en zware 36%) in vergelijking met de niet-rokers of de ex-rokers (respectievelijk 10% en 17%). (Tabel 6.2.3).

Tabel 6.2.3 Percentage personen dat tenminste een keer per maand zes glazen of meer alcohol drinkt op een dag, gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, België, 1997.

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	27.1	(25.2-29.0)
	Vrouw	5.9	(4.9-6.9)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	7.4	(3.1-11.8)
	Lager	15.3	(12.1-18.6)
	Lager secundair	19.3	(16.6-22.0)
	Hoger secundair	16.7	(14.7-18.7)
	Hoger	16.9	(14.8-18.9)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	15.3	(11.5-19.1)
	20.000-30.000	14.7	(12.2-17.1)
	30.000-40.000	17.8	(15.6-20.1)
	40.000-60.000	16.5	(14.6-18.3)
	>60.000	17.5	(14.4-20.5)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	16.4	(15.2-17.7)
	Zeer slecht tot redelijk	17.9	(15.0-20.7)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	10.7	(9.1-12.3)
	Vroeger gerookt	15.0	(12.6-17.5)
	Matige roker (<20)	22.1	(19.6-24.6)
	Zware roker	28.8	(24.3-33.3)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	16.8	(15.2-18.3)
	Brussels Gewest	14.7	(12.8-16.5)
	Waals Gewest	16.5	(14.7-18.3)

Het percentage personen dat tenminste een keer per maand zes glazen alcohol drinkt of meer op dezelfde dag is niet significant verschillend voor gans België: 15% in het Brussels Gewest, 17% in het Waals en 18% in het Vlaams Gewest.

Tabel 6.2.4 Percentage van de bevolking in functie van de regelmaat van excessief alcoholverbruik, per provincie, Gezondheidsenquête, België, 1997

VERBLIJFPLAATS (provincie)	HOE VAAK 6 OF MEER GLAZEN OP EEN DAG IN HET LAATSE HALFJAAR						Totaal N
	Drinkt nooit	Nooit 6 glazen	<1x/ maand	1-3x/ maand	1-2x/ week	3x/week of meer	
	%	%	%	%	%	%	
Antwerpen	12.9	53.5	14.5	8.8	8.4	2.0	764
Vlaams Brabant	13.9	55.6	14.0	9.8	5.1	1.6	499
West-Vlaanderen	14.0	53.0	12.6	9.8	7.8	2.8	601
Oost-Vlaanderen	11.5	55.5	14.7	11.4	5.8	1.0	666
Limburg	19.6	52.4	11.5	8.0	6.5	2.0	372
Brussel	23.8	50.7	10.5	6.4	3.9	4.6	2326
Waals Brabant	9.7	55.9	14.0	8.6	9.2	2.6	273
Henegouwen	16.6	54.7	12.5	6.6	5.3	4.3	1021
Luik	13.9	54.2	15.2	7.8	5.5	3.5	979
Luxemburg	8.5	48.7	18.5	9.6	11.6	3.1	232
Namen	19.3	46.5	17.5	6.1	6.3	4.3	368
België	15.1	53.5	13.6	8.6	6.4	2.7	8101

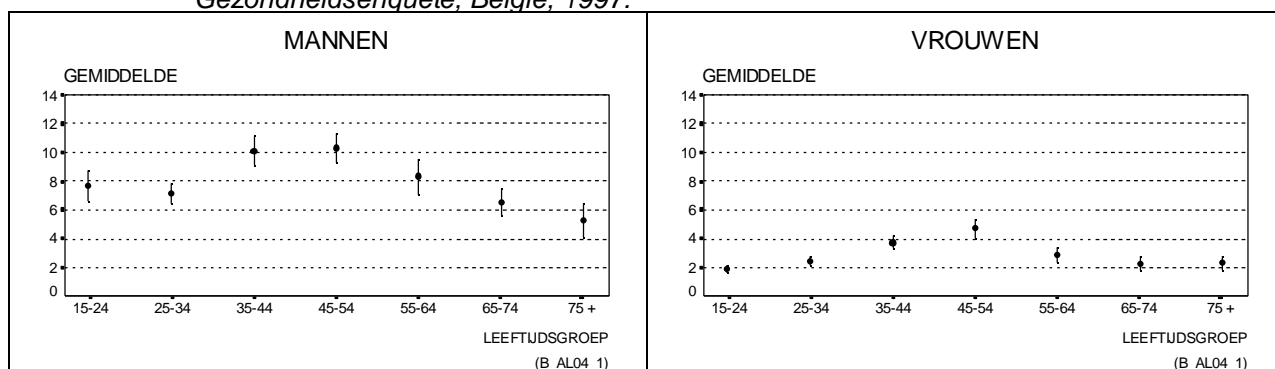
Personen van 15 jaar en ouder

6.2.2.3. Wekelijks alcoholverbruik (AL04_1, AL04_4)

Deze indicator stelt het gemiddeld alcoholverbruik per week voor in het aantal glazen. Aangenomen werd dat een glas de referentie eenheid is en dat de kwantiteit alcohol in een glas bier, whisky,... dezelfde is. De tabellen in functie van het aantal glazen per week zijn ook in deze module opgenomen (AL04_4).

In België is het gemiddeld alcoholverbruik 5,8 glazen per dag, de personen die geen alcohol drinken inbegrepen (50% van de ondervraagden drinken 2 glazen per week en 25% 7 of meer). Mannen schijnen meer te drinken dan vrouwen: gemiddeld 8,5 glazen per week tegenover 3,0 voor de vrouwen. Dit verschil blijft significant na standaardisatie voor leeftijd.

Figuur 6.2.3 : Gemiddeld alcoholverbruik berekend in aantal glazen per week in functie van leeftijd, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Het alcoholverbruik stijgt met de leeftijd: gemiddeld 3,7 glazen per week tussen 15 en 19 jaar (jongens: 5,6, meisjes: 1,9) en 5,7 glazen bij de 20-24 jarigen (jongens: 9,4, meisjes: 1,9) tot 7,6 tussen 45 en 54 jaar. Het hoogst aantal gemiddelde glazen is 11,9 bij de mannen van 40-44 jaar. Het verbruik daalt nadien tot 3,4 bij de 75 jarigen en ouder.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Er is een samenhang tussen het gemiddeld alcoholverbruik per week en het opleidings- en inkomstenniveau. Bijvoorbeeld, personen zonder diploma verklaren gemiddeld 3 glazen per week te drinken tegenover 6 glazen bij personen met een hoger diploma (Tabel 6.2.5).

Personen die over een slechte subjectieve gezondheid klagen, verklaren gemiddeld minder alcohol te drinken (4,9 glazen per week tegenover 6,0) maar dat verschil is niet significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht.

Tabel 6.2.5 Gemiddeld alcoholverbruik uitgedrukt in aantal glazen per week, gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België 1997.

		GEMIDDELDE	95% B. I.
GESLACHT	Man	8.2	(7.8- 8.6)
	Vrouw	3.0	(2.8- 3.1)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	3.1	(2.1- 4.2)
	Lager	5.2	(4.4- 6.0)
	Lager secundair	6.2	(5.6- 6.9)
	Hoger secundair	5.4	(5.0- 5.7)
	Hoger	6.1	(5.7- 6.4)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	5.1	(4.0- 6.2)
	20.000-30.000	5.2	(4.7- 5.8)
	30.000-40.000	5.5	(5.0- 5.9)
	40.000-60.000	5.8	(5.4- 6.2)
	>60.000	6.4	(5.9- 6.9)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	5.8	(5.5- 6.0)
	Zeer slecht tot redelijk	5.5	(4.8- 6.1)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	3.8	(3.5- 4.1)
	Vroeger gerookt	5.8	(5.4- 6.2)
	Matige roker (<20)	6.8	(6.2- 7.3)
	Zware roker	10.0	(8.6-11.4)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	5.9	(5.5- 6.2)
	Brussels Gewest	5.2	(4.8- 5.6)
	Waals Gewest	5.1	(4.7- 5.5)

Het gemiddeld alcoholverbruik per week varieert volgens rookgewoonten. Het gemiddeld aantal glazen per week is bij niet-rokers 3,5, en 6,7 bij ex-rokers, 7,7 bij matige rokers, en 10,3 bij zware rokers. Deze verschillen zijn significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht (Tabel 6.2.5).

Het gemiddeld alcoholverbruik per week varieert niet significant per Gewest: de Brusselaars verklaren gemiddeld 5,1 glazen per week te drinken, tegenover 5,2 glazen in Wallonië en 6,2 in Vlaanderen.

Tabel 6.2.6 Alcoholverbruik in functie van het aantal glazen per week, per provincie, Gezondheidsenquête, België, 1997.

VERBLIJFPLAATS (provincie)	AANTAL GLAZEN PER WEEK				N
	Moyenne	25ème Percentiel	Mediane	75ème Percentiel	
Antwerpen	6.7	.0	3.0	9.0	745
Vlaams Brabant	5.6	.0	3.0	8.5	493
West-Vlaanderen	7.1	.0	3.0	9.0	586
Oost-Vlaanderen	6.0	.0	2.0	8.0	660
Limburg	4.8	.0	1.0	4.5	367
Brussel	5.1	.0	.0	6.0	2283
Waals Brabant	6.2	.0	2.0	7.0	268
Henegouwen	5.3	.0	1.0	6.0	1003
Luik	4.7	.0	.0	6.0	960
Luxemburg	5.7	.0	2.0	7.0	227
Namen	5.5	.0	1.0	7.0	361

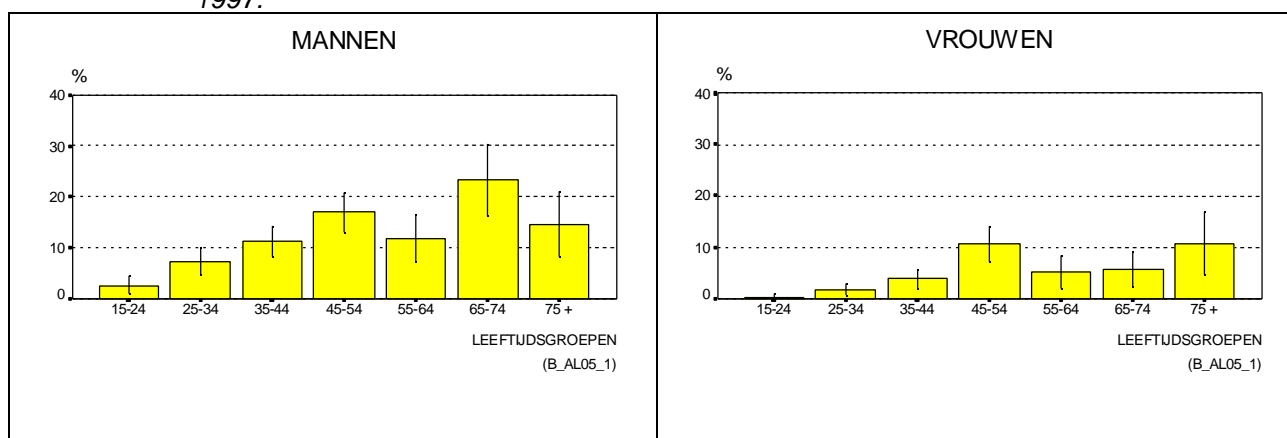
Personen van 15 jaar en ouder

6.2.2.4. Dagelijkse drinkers (AL05_1)

Deze indicator bevat alle personen die dagelijks alcohol drinken. In België verbruikt 8% van de bevolking van 15 jaar en meer dagelijks alcohol. Dit percentage is hoger bij de mannen (11%) dan bij de vrouwen (5%) en dit bij alle leeftijden.

Het aandeel dagelijkse drinkers stijgt met de leeftijd: bij de 15-19 jarigen is dit bijna nihil (jongens: 0,7%, meisjes: 0,4%) daarna 2% bij de 20-24 jarigen (jongens: 4,3%, meisjes 0,2%) tot 14% bij de 45-54 jarigen om dan stabiel te blijven bij de oudere leeftijdsgroepen.

Figuur 6.2.4 : Percentage dagelijkse drinkers in functie van leeftijd, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Het percentage dagelijkse drinkers is hoger bij personen met een hogere opleiding of een hoger inkomen (meer dan 60.000 BF): deze tendens is significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht (Tabel 6.2.7).

Zware rokers en ex-rokers verbruiken regelmatig alcohol: respectievelijk 13% et 11% tegenover 5% van de niet-rokers. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht is het verschil alleen significant tussen de zware rokers en de andere groepen (Tabel 6.2.7).

Tabel 6.2.7 Percentage dagelijkse drinkers, gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 1997.

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
		—————	—————
GESLACHT	Man	11.9	(10.4-13.4)
	Vrouw	5.0	(3.9- 6.0)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	5.4	(1.9- 8.9)
	Lager	8.2	(5.8-10.6)
	Lager secundair	6.4	(4.6- 8.2)
	Hoger secundair	7.3	(5.6- 9.0)
	Hoger	11.4	(9.2-13.6)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	6.9	(4.0- 9.9)
	20.000-30.000	8.1	(6.1-10.1)
	30.000-40.000	6.7	(5.1- 8.3)
	40.000-60.000	9.5	(7.7-11.4)
	>60.000	11.1	(8.5-13.7)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	8.6	(7.4- 9.7)
	Zeer slecht tot redelijk	8.1	(6.2-10.0)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	6.3	(4.9- 7.7)
	Vroeger gerookt	8.9	(7.0-10.8)
	Matige roker (<20)	8.9	(6.6-11.2)
	Zware roker	16.3	(12.0-20.6)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	6.9	(5.7- 8.1)
	Brussels Gewest	9.8	(8.0-11.6)
	Waals Gewest	10.5	(8.9-12.1)

Er zijn meer dagelijkse drinkers in Wallonië (10%) en in Brussel (9%) dan in Vlaanderen (7%). Tabel 6.2.7 toont aan dat na standaardisatie voor leeftijd en geslacht het verschil tussen Wallonië en Vlaanderen significant is.

Tabel 6.2.8 Percentage dagelijkse drinkers per provincie, Gezondheidsenquête, België, 1997.

VERBLIJFPLAATS (provincie)	DAGELIJKSE GEBRUIK VAN ALCOHOL		Totaal
	Ja	Neen	N
	%	%	
Antwerpen	7.1	92.9	749
Vlaams Brabant	8.3	91.7	495
West-Vlaanderen	8.2	91.8	588
Oost-Vlaanderen	6.0	94.0	660
Limburg	2.7	97.3	367
Brussel	9.1	90.9	2292
Waals Brabant	6.7	93.3	269
Henegouwen	11.5	88.5	1005
Luik	7.2	92.8	963
Luxemburg	11.4	88.6	228
Namen	12.9	87.1	361
België	8.0	92.0	7977

Personen van 15 jaar en ouder

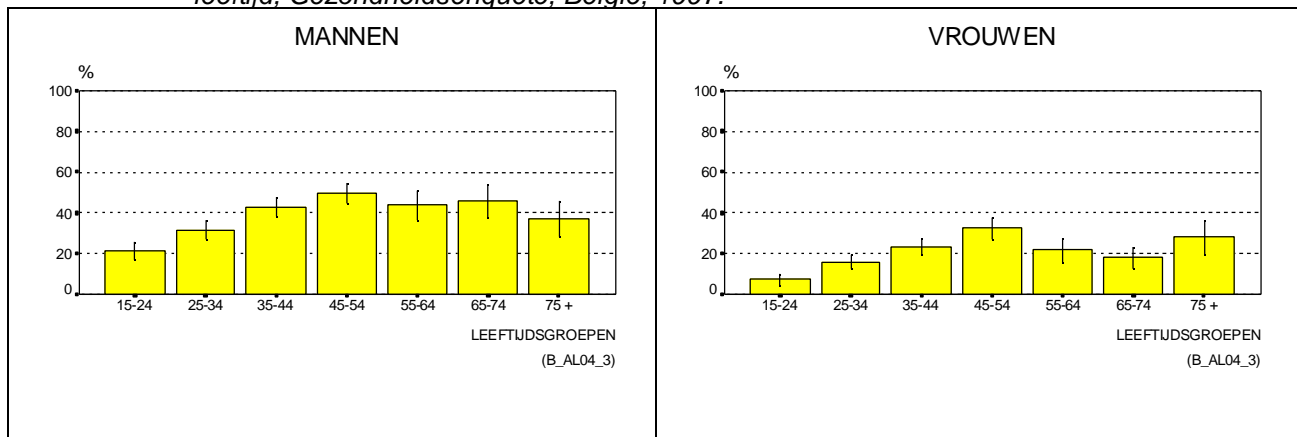
6.2.2.5. Alcoholverbruik tijdens de week, (AL04_3) het weekend (AL08_1) en soorten alcohol (AL07, AL11)

Deze indicators behandelen de personen die gewoonlijk alcohol drinken tijdens de week en/of het weekend. In de definitie die is gehanteerd wordt het weekend beschreven als vrijdag, zaterdag en zondag. Het belang van deze indicators ligt hun vergelijking met elkaar, daarom presenteren we hen ook samen. De Gezondheidsenquête stelt vragen over het soort drank dat de ondervraagde het meest drinkt. De alcoholische dranken worden geklasseerd volgens 5 groepen: licht alcoholische dranken (light bier), bier, wijn / likeur / vermout, sterke drank / cocktails, andere. Bepaalde personen hebben een meervoudig antwoord gegeven. Wie opgaf sterke drank samen met een andere soort alcohol te drinken werd bij de groep "sterke drank" gerekend. Wie verklaart bier en wijn te drinken werd in een supplementaire groep behandeld. De personen die werden behandeld in een groep, bv. "wijn" of "bier" drinken niet alleen maar dat soort alcohol maar wel hoofdzakelijk.

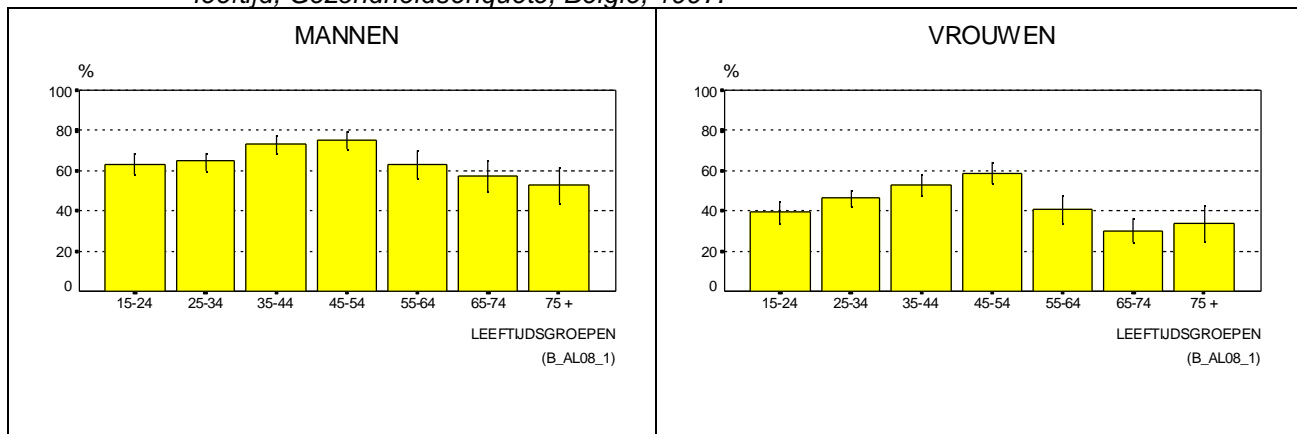
In België drinkt 30% geregeld alcohol gedurende de week en 57% tijdens het weekend. Deze percentages zijn hoger bij de mannen (respectievelijk 38 en 67%) dan bij de vrouwen (20 et 46%).

Het percentage personen dat alcohol drinkt tijdens de week stijgt met de leeftijd, van 11% bij de 15-19 jarigen, 17% bij de 20-24 jarigen tot 34% bij de 35-44 jarigen en daarna stabiliseert zich dat. Tijdens het weekend daarentegen verbruiken de jongeren van 15-19 vaker alcohol (46%) Het verschil is wel niet groot te noemen: 50 à 60% in de andere groepen. Bij de 35-54 jarigen is het alcoholgebruik toch wat hoger (van 64 tot 67%).

Figuur 6.2.5 : Percentage personen dat geregeld alcohol drinkt tijdens de week in functie van de leeftijd, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Figuur 6.2.6 : Percentage personen dat geregeld alcohol drinkt tijdens het weekend in functie van de leeftijd, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Er is een samenhang tussen het regelmatige alcoholverbruik tijdens de week of het weekend enerzijds en het opleidingsniveau anderzijds. Dit is ook geconstateerd bij de vergelijking met het inkomensniveau.

Terwijl de subjectieve gezondheid het verbruik van alcohol tijdens de week niet beïnvloedt, (30% en 28% naargelang de persoon verklaart in goede of zeer goede gezondheid te verkeren), drinken personen die zich in goede en zeer goede gezondheid bevinden meer tijdens het weekend (60% tegenover 46%).

Niet-rokers consumeren minder vaak alcohol tijdens de week (21% tegenover 34 en 39% voor rokers en ex-rokers). En alhoewel dit principe tijdens het weekend gelijk blijft, is het aantal niet-rokers dat tijdens het weekend drinkt twee maal zo hoog dan tijdens de week.

Tabel 6.2.9 *Percentage personen dat geregeld alcohol drinkt tijdens de week gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 1997.*

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	38.5	(36.4-40.7)
	Vrouw	20.6	(18.8-22.4)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	14.7	(9.2-20.3)
	Lager	23.0	(19.2-26.9)
	Lager secundair	25.6	(22.5-28.7)
	Hoger secundair	28.2	(25.6-30.9)
	Hoger	37.8	(34.9-40.8)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	24.0	(19.3-28.7)
	20.000-30.000	24.0	(21.1-27.0)
	30.000-40.000	27.3	(24.6-30.1)
	40.000-60.000	31.7	(29.0-34.3)
	>60.000	40.7	(36.4-45.0)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	30.9	(29.1-32.7)
	Zeer slecht tot redelijk	27.9	(24.7-31.1)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	23.7	(21.5-25.9)
	Vroeger gerookt	35.2	(31.8-38.6)
	Matige roker (<20)	33.4	(30.0-36.8)
	Zware roker	40.2	(35.3-45.2)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	29.5	(27.5-31.6)
	Brussels Gewest	30.2	(27.7-32.7)
	Waals Gewest	29.2	(26.9-31.5)

Tabel 6.2.10 *Percentage personen dat geregeld alcohol drinkt tijdens het weekend gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 1997.*

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	65.8	(63.7-68.0)
	Vrouw	44.9	(42.7-47.1)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	27.4	(20.3-34.5)
	Lager	42.8	(38.1-47.4)
	Lager secundair	53.6	(50.0-57.2)
	Hoger secundair	53.8	(50.9-56.7)
	Hoger	64.8	(61.9-67.8)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	38.2	(32.9-43.6)
	20.000-30.000	46.4	(43.0-49.8)
	30.000-40.000	54.2	(51.1-57.2)
	40.000-60.000	59.2	(56.3-62.0)
	>60.000	65.3	(61.1-69.5)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	57.9	(56.0-59.7)
	Zeer slecht tot redelijk	47.8	(44.3-51.3)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	48.8	(46.3-51.3)
	Vroeger gerookt	60.2	(56.7-63.8)
	Matige roker (<20)	60.9	(57.4-64.5)
	Zware roker	58.8	(53.0-64.6)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	59.3	(57.2-61.5)
	Brussels Gewest	47.5	(44.8-50.3)
	Waals Gewest	50.2	(47.7-52.7)

Het percentage alcoholverbruikers tijdens de week is identiek in de 3 Gewesten (29-30%). Tijdens het weekend is dit percentage hoger in Vlaanderen (62%) dan in Wallonië en Brussel (48 et 50%) en significant hoger na standaardisatie voor leeftijd en geslacht.

Tabel 6.2.11 Percentage personen dat geregeld alcohol drinkt tijdens de week, per provincie, Gezondheidsenquête, België, 1997.

VERBLIJFPLAATS (provincie)	GEBRUIK VAN ALCOHOL TIJDENS DE WEEKDAGEN		Totaal
	Ja	Neen	N
	%	%	
Antwerpen	30.4	69.6	765
Vlaams Brabant	32.6	67.4	498
West-Vlaanderen	35.2	64.8	593
Oost-Vlaanderen	26.8	73.2	666
Limburg	21.4	78.6	371
Brussel	29.4	70.6	2353
Waals Brabant	37.9	62.1	274
Henegouwen	28.5	71.5	1027
Luik	27.0	73.0	983
Luxemburg	25.2	74.8	234
Namen	31.0	69.0	373
België	29.4	70.6	8137
Personen van 15 jaar en ouder			

Tabel 6.2.12 Percentage personen dat geregeld alcohol drinkt tijdens het weekend, per provincie, Gezondheidsenquête, België, 1997.

VERBLIJFPLAATS (provincie)	GEBRUIK VAN ALCOHOL TIJDENS HET WEEKEND		Totaal
	Ja	Neen	N
	%	%	
Antwerpen	64.9	35.1	766
Vlaams Brabant	60.8	39.2	497
West-Vlaanderen	65.3	34.7	600
Oost-Vlaanderen	63.3	36.7	664
Limburg	46.1	53.9	369
Brussel	47.5	52.5	2339
Waals Brabant	58.0	42.0	273
Henegouwen	50.1	49.9	1024
Luik	48.2	51.8	981
Luxemburg	57.7	42.3	233
Namen	50.0	50.0	370
België	56.7	43.3	8116
Personen van 15 jaar en ouder			

Van de personen die tijdens de week alcohol verbruiken, drinken 51% hoofdzakelijk bier, 33% wijn, 8% bier en wijn en 8% sterke alcohol. Tijdens het weekend veranderen deze verhoudingen: proportioneel gezien verminderd het bierverbruik ten voordele van wijn en sterke drank. De Jongere alcoholverbruikers tussen 15 en 24 jaar drinken proportioneel gezien meer bier in vergelijking met andere groepen. Tijdens het weekend daarentegen wordt proportioneel meer sterke drank gedronken.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Personen met een hoger diploma en met een hoger inkomen (60.000 BF), drinken proportioneel meer wijn dan bier. Zware rokers en daarenboven alcoholdrinkers drinken proportioneel meer sterke drank. Alcoholdrinkers binnen het Vlaams Gewest drinken in verhouding meer bier dan inwoners van de andere Gewesten. In het Brussels Gewest wordt dan weer meer wijn dan bier gedronken.

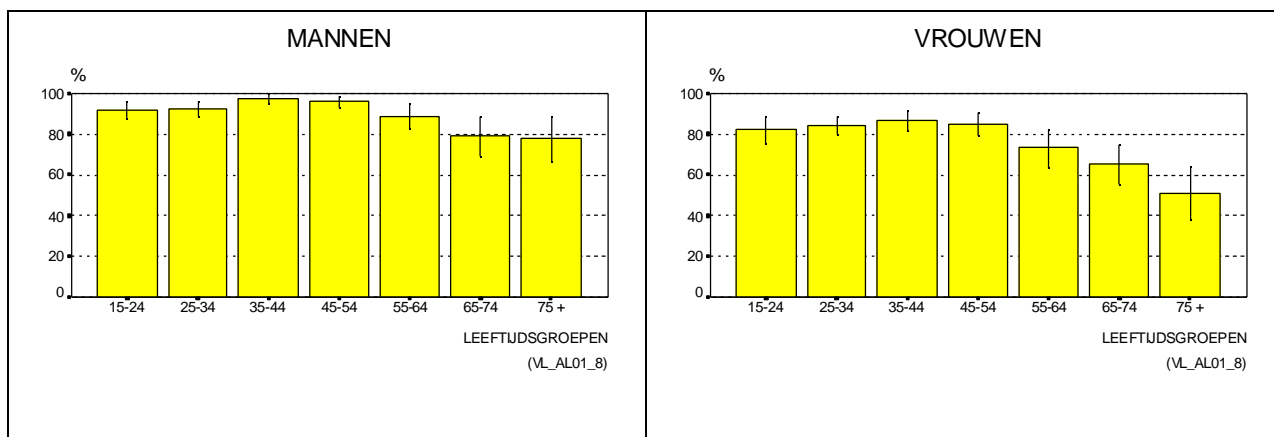
6.2.3. Vlaams Gewest

6.2.3.1. Alcoholverbruik (AL01_8)

In het Vlaams Gewest heeft 86% van de bevolking in de loop van de laatste 12 maanden minimum 1 alcoholische drank genuttigd. Deze cijfers zijn hoger bij de mannen dan bij de vrouwen: 80% van de vrouwen verklaart alcohol te hebben genuttigd tijdens het laatste jaar tegenover 92% van de mannen. Dit verschil blijft na standaardisatie voor leeftijd en geslacht (Tabel 6.2.1).

84% van de jongeren tussen 15-19 jaar hebben in de loop van de laatste 12 maanden alcohol genuttigd (jongens: 89%, meisjes: 79%) tegenover 90% van de 20-24 jarigen (jongens: 95%, meisjes: 85%). Dit percentage is vergelijkbaar bij de 25-29 jarigen en loopt op tot 90% vanaf 30 tot 54 jaar, om daarna te dalen tot 61% bij de leeftijdsgroep van 75 jarigen en ouder.

Figuur 6.2.1 : Percentage mannen en vrouwen dat minimum 1 keer per jaar alcohol verbruikt in functie van de leeftijd, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Het percentage ondervraagde personen dat aangeeft in de loop van het laatste jaar alcohol verbruikt te hebben stijgt regelmatig met het opleidingsniveau: 71% bij de personen zonder diploma, 72% bij personen die minder verdienen dan 20.000BF en 95% bij een diploma hoger onderwijs of met een inkomen van meer dan 60.000 BF. Deze verschillen tussen de opleidingsniveaus zijn significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht (Tabel 6.2.1).

Tabel 6.2.1 Percentage personen dat alcohol heeft verbruikt in de loop van de laatste 12 maanden, gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	90.7	(88.7-92.7)
	Vrouw	78.2	(75.6-80.8)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	70.5	(60.0-80.9)
	Lager	73.0	(67.0-79.0)
	Lager secundair	82.2	(78.4-86.1)
	Hoger secundair	84.2	(81.2-87.3)
	Hoger	92.7	(89.4-95.9)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	72.0	(62.4-81.6)
	20.000-30.000	78.7	(74.5-82.9)
	30.000-40.000	83.1	(80.0-86.1)
	40.000-60.000	86.3	(83.3-89.3)
	>60.000	94.0	(90.6-97.4)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	87.8	(85.9-89.7)
	Zeer slecht tot redelijk	77.9	(73.9-82.0)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	82.3	(79.6-85.0)
	Vroeger gerookt	86.7	(82.9-90.5)
	Matige roker (<20)	85.7	(81.3-90.1)
	Zware roker	85.7	(79.9-91.6)

Personen met een slechte subjectieve gezondheid verklaren vaker dat ze in de loop van de laatste 12 maand geen alcohol gedronken hebben. Dit verschil blijft na standaardisatie voor leeftijd en geslacht. Personen die nog nooit gerookt hebben verklaren vaker dat ze in de loop van de laatste 12 maanden geen alcohol gedronken hebben (17% tegenover 10-12% in andere groepen) maar de Tabel 6.2.1 bewijst dat dit verschil niet significant is na standaardisatie voor leeftijd en geslacht

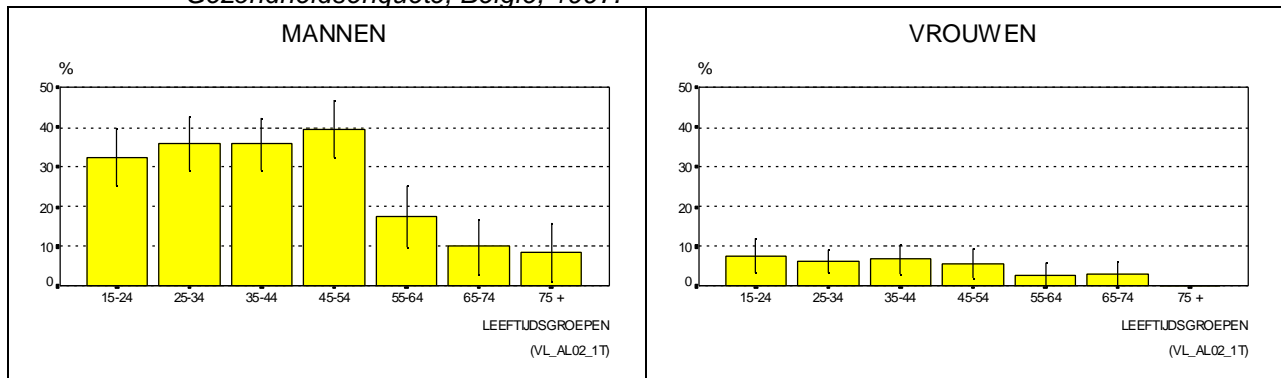
6.2.3.2. Frequentie van het alcoholmisbruik (AL02_1)

Bij deze indicator die is opgeteld door de WGO is alcoholmisbruik gedefinieerd als het drinken van 6 glazen alcohol of meer per dag. De tabellen op het einde van deze module geven gedetailleerd het verbruik van 6 glazen alcohol of meer weer. Om het eenvoudig te houden hebben we alle personen die minimum 1 keer per maand 6 glazen alcohol drinken of meer gegroepeerd.

In het Vlaams Gewest drinkt 18% van de bevolking tenminste 1 keer per maand zes glazen alcohol of meer op dezelfde dag (10% een keer per maand, 7% een of twee keer per week en 2% drie keer per week of meer). Er zijn veel meer mannen dan vrouwen die tenminste een keer zes glazen alcohol of meer op dezelfde dag drinken: 31% tegenover 6% vrouwen. Dit verschil is terug te vinden bij elke leeftijdsgroep (Figuur 6.2.2).

Figuur 6.2.2 : Percentage mannen en vrouwen dat tenminste een keer per maand zes glazen alcohol drinkt op de dezelfde dag in functie van de leeftijd, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Het percentage jongeren van 15 tot 19 jaar dat tenminste een keer per maand zes glazen alcohol drinkt op dezelfde dag is 15% en komt veel vaker voor bij jongens (22%) dan bij meisjes (8%). Dit percentage is relatief stabiel van 20 tot 54 jaar (van 20% tot 25%) met een piek bij de jongens van 20-24 jaar van 43%. Vanaf 55 jaar wordt het percentage kleiner om tenslotte 5% bij personen van 75 jaar en ouder.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Het percentage personen dat tenminste een keer per maand zes glazen alcohol drinkt of meer op dezelfde dag hangt niet af van het opleidingsniveau. Er is ook geen significant verschil met het inkomensniveau (Tabel 6.2.3).

Het percentage personen dat tenminste een keer per maand zes glazen alcohol drinkt of meer op dezelfde dag is duidelijk hoger bij rokers (matige 31% en zware 37%) in vergelijking met de niet-rokers of de ex-rokers (respectievelijk 10% en 17%). Dit verschil tussen rokers en niet-rokers is significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht. (Tabel 6.2.3).

Tabel 6.2.3 Percentage personen dat tenminste een keer per maand zes glazen of meer alcohol drinkt op een dag, gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Vlaams Gewest, België, 1997.

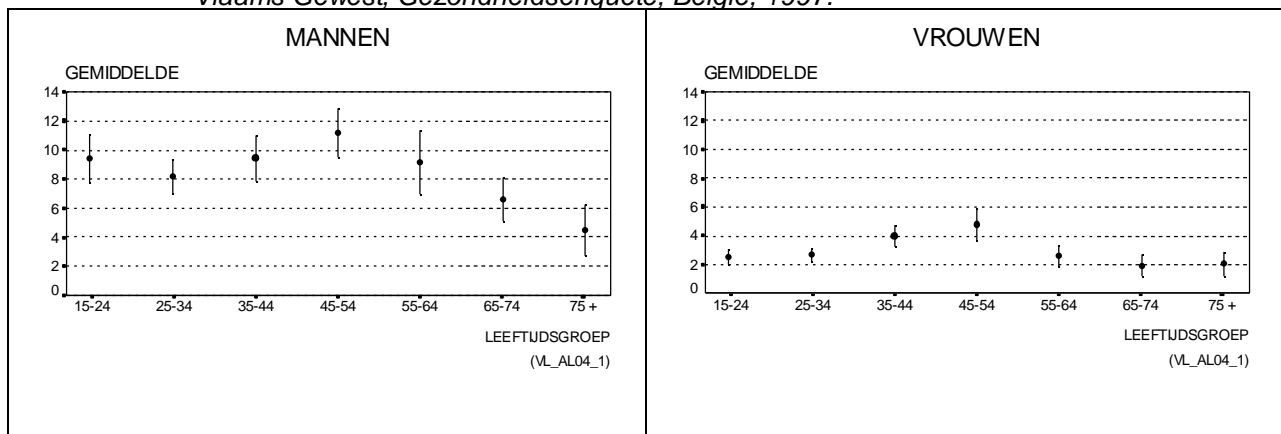
		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	28.4	(25.6-31.1)
	Vrouw	5.1	(3.8-6.5)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	1.3	(.0-4.4)
	Lager	17.6	(12.3-22.9)
	Lager secundair	19.6	(15.7-23.4)
	Hoger secundair	16.1	(13.6-18.6)
	Hoger	18.4	(15.1-21.6)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	11.9	(4.0-19.8)
	20.000-30.000	14.7	(11.1-18.4)
	30.000-40.000	18.9	(15.6-22.1)
	40.000-60.000	15.9	(13.4-18.5)
	>60.000	19.2	(14.9-23.4)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	17.2	(15.5-18.9)
	Zeer slecht tot redelijk	14.9	(10.5-19.3)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	11.4	(9.0-13.7)
	Vroeger gerookt	14.6	(11.5-17.7)
	Matige roker (<20)	23.3	(19.8-26.8)
	Zware roker	30.9	(24.5-37.3)

6.2.3.3. Wekelijks alcoholverbruik (AL04_1, AL04_4)

Deze indicator stelt het gemiddeld alcoholverbruik per week voor in het aantal glazen. Aangenomen werd dat een glas de referentie eenheid is en dat de kwantiteit alcohol in een glas bier, whisky,... dezelfde is. De tabellen in functie van het aantal glazen per week zijn ook in deze module opgenomen (AL04_4).

In het Vlaams Gewest is het gemiddeld alcoholverbruik 6,2 glazen per dag, de personen die geen alcohol drinken inbegrepen (50% van de ondervraagden drinken 3 glazen per week en 25% 8,5 of meer). Mannen schijnen meer te drinken dan vrouwen: gemiddeld 9,1 glazen per week tegenover 3,2 voor de vrouwen. Dit verschil blijft significant na standaardisatie voor leeftijd

Figuur 6.2.3 : Gemiddeld alcoholverbruik berekend in aantal glazen per week in functie van leeftijd, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Het alcoholverbruik stijgt met de leeftijd: gemiddeld 4,5 glazen per week tussen 15 en 19 jaar (jongens: 6,4, meisjes: 2,6) en 7,3 glazen bij de 20-24 jarigen (jongens: 12,4, meisjes: 2,5) tot 8,2 tussen 45 en 54 jaar. Het verbruik daalt nadien tot 2,9 bij de 75 jarigen en ouder.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Het gemiddeld alcoholgebruik per week is slecht verschillend voor de personen zonder diploma of met een kleiner inkomen dan 20.000BF. Deze laatste verklaren bijvoorbeeld gemiddeld 3,5 glazen per week te drinken tegenover 6,5 voor de personen met een hoger inkomen dan 60.000BF. Dit verschil is significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht (Tabel 6.2.5).

Personen die over een slechte subjectieve gezondheid klagen, verklaren gemiddeld minder alcohol te drinken (5,0 glazen per week tegenover 6,4 bij de personen met een goede gezondheidbeleving) maar dat verschil is niet significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht.

Tabel 6.2.5 Gemiddeld alcoholverbruik uitgedrukt in aantal glazen per week, gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België 1997.

		GEMIDDELDE	95% B. I.
GESLACHT	Man	8.7	(8.1- 9.3)
	Vrouw	3.1	(2.8- 3.4)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	4.7	(2.7- 6.6)
	Lager	6.7	(5.1- 8.3)
	Lager secundair	6.6	(5.6- 7.7)
	Hoger secundair	5.3	(4.7- 5.8)
	Hoger	6.1	(5.4- 6.7)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	3.6	(2.2- 5.0)
	20.000-30.000	6.0	(5.0- 7.0)
	30.000-40.000	6.2	(5.5- 6.9)
	40.000-60.000	5.9	(5.3- 6.5)
	>60.000	6.4	(5.5- 7.3)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	6.1	(5.7- 6.5)
	Zeer slecht tot redelijk	5.6	(4.6- 6.7)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	4.1	(3.6- 4.5)
	Vroeger gerookt	6.0	(5.4- 6.6)
	Matige roker (<20)	7.2	(6.4- 8.0)
	Zware roker	9.9	(8.3-11.5)

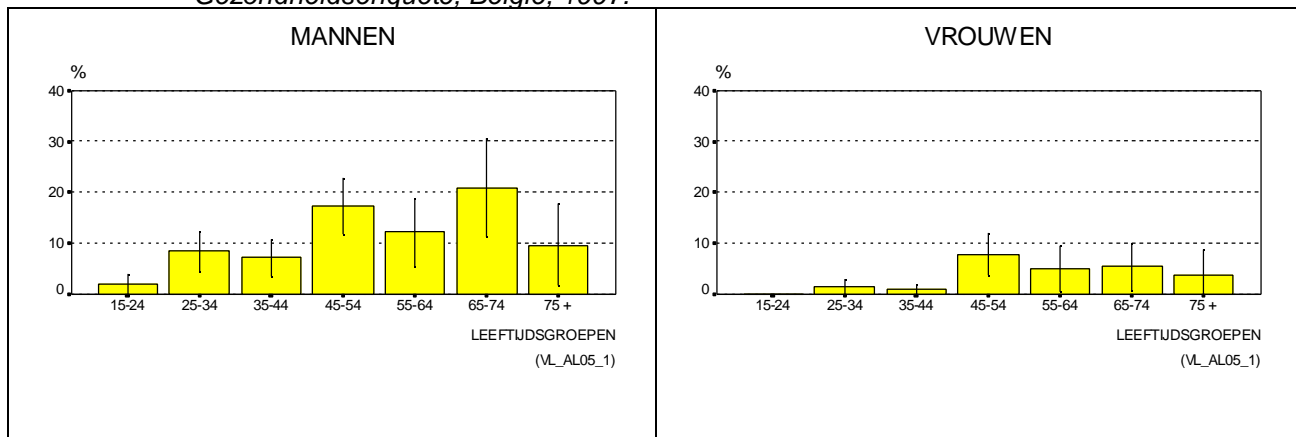
Het gemiddeld alcoholverbruik per week varieert volgens rookgewoonten. Het gemiddeld aantal glazen per week is bij niet-rokers 3,7 en 7,2 bij ex-rokers, 8,4 bij matige rokers, en 11,5 bij zware rokers. Deze verschillen zijn significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht (Tabel 6.2.5).

6.2.3.4. Dagelijkse drinkers (AL05_1)

Deze indicator bevat alle personen die dagelijks alcohol drinken. In het Vlaams Gewest verbruikt 7% van de bevolking van 15 jaar en meer dagelijks alcohol. Dit percentage is hoger bij de mannen (10%) dan bij de vrouwen (3%) en dit bij alle leeftijden.

Het aandeel dagelijkse drinkers stijgt met de leeftijd: bij de 15-19 jarigen is dit praktisch nul en dit zowel bij de jongens als bij de meisjes daarna 2% bij de 20-24 jarigen (jongens: 4%, meisjes 0%) tot 13% bij de 45-54 jarigen. Bij de vrouwen is het aandeel dagelijkse drinkers tot 30 jaar nul.

Figuur 6.2.4 : Percentage dagelijkse drinkers in functie van leeftijd, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Het percentage dagelijkse drinkers is hoger bij personen met een hogere opleiding of een hoger inkomen (meer dan 60.000 BF): deze tendens is significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht (Tabel 6.2.7).

Zware rokers en ex-rokers drinken regelmatig alcohol: respectievelijk 11% en 7% tegenover 4% bij de niet-rokers. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht blijkt alleen maar het verschil tussen zware rokers en de andere groepen significant (Tabel 6.2.7).

Tabel 6.2.7 Percentage dagelijkse drinkers, gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, Vlaams Gewest, België, 1997

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	10.7	(8.6-12.7)
	Vrouw	3.2	(2.0- 4.4)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	4.4	(.0- 9.2)
	Lager	7.5	(4.4-10.6)
	Lager secundair	4.5	(2.3- 6.6)
	Hoger secundair	5.4	(3.5- 7.3)
	Hoger	8.0	(5.3-10.6)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	1.5	(.0- 4.2)
	20.000-30.000	6.4	(3.8- 8.9)
	30.000-40.000	6.1	(4.1- 8.2)
	40.000-60.000	7.1	(4.8- 9.5)
	>60.000	9.8	(5.9-13.6)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	7.2	(5.7- 8.7)
	Zeer slecht tot redelijk	6.7	(3.8- 9.6)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	5.1	(3.3- 6.9)
	Vroeger gerookt	6.9	(4.7- 9.1)
	Matige roker (<20)	7.7	(4.4-11.0)
	Zware roker	15.2	(10.5-19.9)

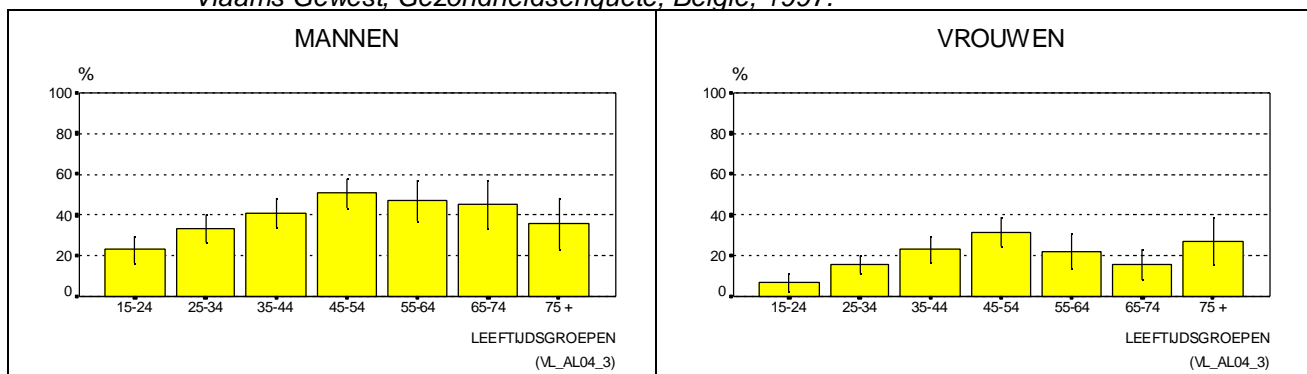
6.2.3.5. Alcoholverbruik tijdens de week, (AL04_3) het weekend (AL08_1) en soorten alcohol (AL07, AL11)

Deze indicators behandelen de personen die gewoonlijk alcohol drinken tijdens de week en/of het weekend. In de definitie die is gehanteerd wordt het weekend beschreven als vrijdag, zaterdag en zondag. Het belang van deze indicators ligt hun vergelijking met elkaar, daarom presenteren we hen ook samen. De Gezondheidsenquête stelt vragen over het soort drank dat de ondervraagde het meest drinkt. De alcoholische dranken worden geklasseerd volgens 5 groepen: licht alcoholische dranken (licht bier), bier, wijn / likeur / vermout, sterke drank / cocktails, andere. Bepaalde personen hebben een meervoudig antwoord gegeven. Wie opgaf sterke drank samen met een andere soort alcohol te drinken werd bij de groep "sterke drank" gerekend. Wie verklaart bier en wijn te drinken werd in een supplementaire groep behandeld. De personen die werden behandeld in een groep, bv. "wijn" of "bier" drinken niet alleen maar dat soort alcohol maar wel hoofdzakelijk.

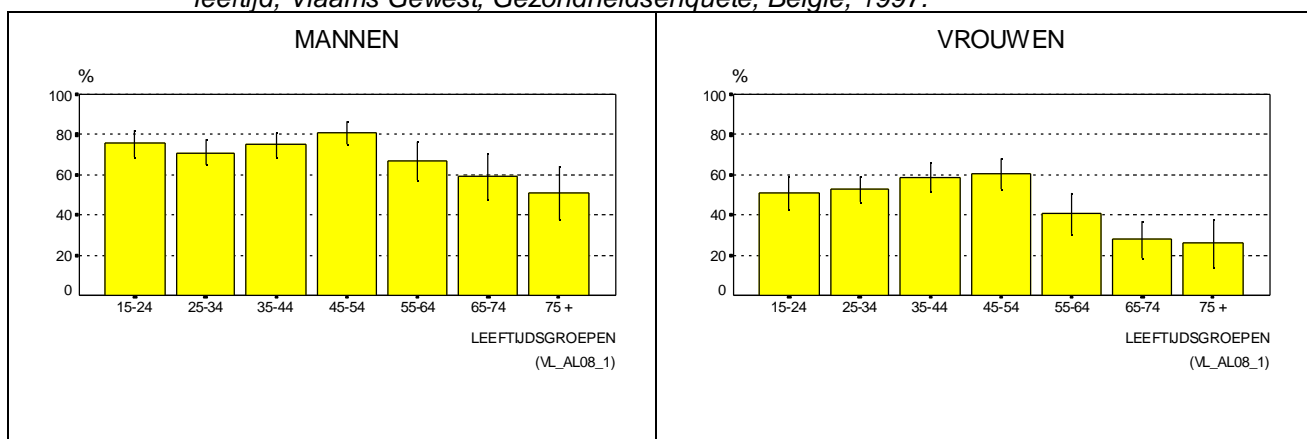
In het Vlaams Gewest drinkt 30% geregeld alcohol gedurende de week en 62% tijdens het weekend. Deze percentages zijn hoger bij de mannen (respectievelijk 39 en 73%) dan bij de vrouwen (20 et 50%).

Het percentage personen dat alcohol drinkt tijdens de week stijgt met de leeftijd, van 13% bij de 15-19 jarigen, 17% bij de 20-24 jarigen tot 42% bij de 45-54 jarigen en daarna verlaagt het percentage. Tijdens het weekend daarentegen verbruiken de jongeren van 15-19 (59%) en 20 tot 24 jaar (68%) vaker alcohol. Het verschil is wel niet groot te noemen: 58 à 75% in de andere groepen.

Figuur 6.2.5 : Percentage personen dat geregeld alcohol drinkt tijdens de week in functie van de leeftijd, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Figuur 6.2.6 : Percentage personen dat geregeld alcohol drinkt tijdens het weekend in functie van de leeftijd, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Er is een samenhang tussen het regelmatige alcoholverbruik tijdens de week of het weekend enerzijds en het opleidingsniveau anderzijds. Dit is ook geconstateerd bij de vergelijking met het inkomensniveau.

Alhoewel de subjectieve gezondheid het alcoholverbruik niet beïnvloedt (30% en 28% naargelang de ondervraagde personen een goede of zeer goede gezondheid opgeven) drinken een groter aantal personen die een goede of zeer goed subjectieve gezondheid opgeven vaker alcohol in het weekend (65% tegenover 48%).

Niet-rokers consumeren minder vaak alcohol tijdens de week (21% tegenover 41% voor de zware rokers). En alhoewel het percentage niet-rokers die alcohol drinken het dubbele is tijdens het weekend blijft het vorige principe ook dan geldig.

Tabel 6.2.9 Percentage personen dat geregeld alcohol drinkt tijdens de week gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
		—————	—————
GESLACHT	Man	39.2	(36.0-42.4)
	Vrouw	19.9	(17.3-22.4)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	16.4	(7.6-25.3)
	Lager	27.2	(20.8-33.6)
	Lager secundair	25.4	(21.0-29.8)
	Hoger secundair	26.2	(22.7-29.7)
	Hoger	36.0	(31.2-40.7)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	23.4	(14.3-32.5)
	20.000-30.000	22.7	(18.5-26.9)
	30.000-40.000	29.9	(26.0-33.8)
	40.000-60.000	29.9	(26.1-33.6)
	>60.000	39.8	(33.3-46.2)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	30.7	(28.2-33.2)
	Zeer slecht tot redelijk	29.9	(24.6-35.1)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	23.7	(20.5-26.8)
	Vroeger gerookt	36.1	(31.3-41.0)
	Matige roker (<20)	33.2	(28.2-38.3)
	Zware roker	34.3	(27.8-40.9)

Tabel 6.2.10 Percentage personen dat geregeld alcohol drinkt tijdens het weekend gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	70.5	(67.5-73.4)
	Vrouw	48.2	(45.1-51.3)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	45.7	(32.6-58.8)
	Lager	48.8	(41.5-56.0)
	Lager secundair	58.7	(53.6-63.8)
	Hoger secundair	55.8	(52.0-59.6)
	Hoger	66.1	(61.5-70.6)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	41.1	(30.8-51.4)
	20.000-30.000	52.9	(47.8-58.0)
	30.000-40.000	60.8	(56.7-64.9)
	40.000-60.000	59.7	(55.7-63.8)
	>60.000	68.1	(62.2-74.1)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	61.5	(59.0-64.0)
	Zeer slecht tot redelijk	50.4	(44.7-56.0)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	54.1	(50.6-57.6)
	Vroeger gerookt	62.5	(57.5-67.4)
	Matige roker (<20)	66.6	(61.3-71.8)
	Zware roker	60.4	(52.9-67.9)

Tijdens de week wordt voornamelijk bier gedronken (56%) tegenover 26% wijn, 7% bier en wijn en 9% sterke drank. Tijdens het weekend veranderen de verhoudingen: het aandeel bierdrinkers vermindert en het percentage wijndrinkers en sterke drank verhoogt.

De jonge alcoholverbruikers van 15-19 jaar drinken proportioneel gezien vaker bier in vergelijking met de andere leeftijdsgroepen. Tijdens het weekend echter drinken ze meer sterke drank.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Personen met een hoger diploma en met een hoger inkomen (60.000 BF), drinken proportioneel meer wijn dan bier. Zware rokers en daarenboven alcoholdrinkers drinken proportioneel meer sterke drank.

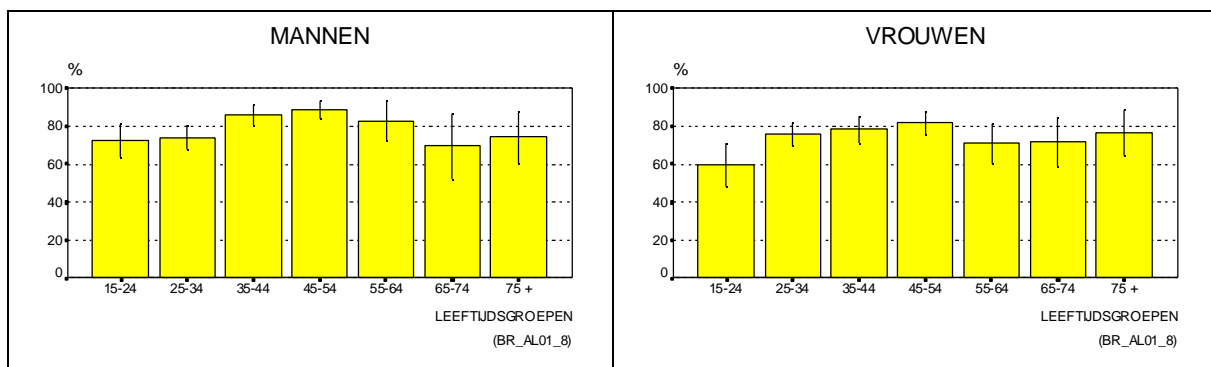
6.2.4. Brussel

6.2.4.1. Alcoholverbruik (AL01_8)

In het Brussels Gewest heeft 76% van de bevolking heeft in de loop van de laatste 12 maanden minimum 1 alcoholische drank genuttigd. Deze cijfers zijn hoger bij de mannen dan bij de vrouwen: 74% van de vrouwen verklaart alcohol te hebben genuttigd tijdens het laatste jaar tegenover 79% van de mannen. Dit verschil blijft na standaardisatie voor leeftijd en geslacht (Tabel 6.2.1).

58% van de jongeren tussen 15-19 jaar hebben in de loop van de laatste 12 maanden alcohol genuttigd (jongens: 68%, meisjes: 48%) tegenover 70% van de 20-24 jarigen (jongens: 75%, meisjes: 66%). Dit percentage is vergelijkbaar bij de 25-29 jarigen en loopt op tot 80% vanaf 30 tot 54 jaar, om daarna te dalen.

Figuur 6.2.1 : Percentage mannen en vrouwen dat minimum 1 keer per jaar alcohol verbruikt in functie van de leeftijd, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Bespreking in functie van een aantal basiskkenmerken

Het percentage ondervraagde personen dat aangeeft in de loop van het laatste jaar alcohol verbruikt te hebben stijgt regelmatig met het opleidingsniveau: 29% bij de personen zonder diploma, 69% bij personen met een diploma lager secundair onderwijs en 90% bij een diploma hoger onderwijs. Deze verschillen tussen de opleidingsniveaus zijn significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht (Tabel 6.2.1).

Het aantal personen dat verklaart in de loop van de laatste 12 maanden alcohol verbruikt te hebben, stijgt regelmatig met het opleidingsniveau en het gezinsinkomen: 46% bij inkomens van minder dan 20.000 FB tegenover 95% voor inkomens van 60.000 BF. Dit verschil is significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht.

Tabel 6.2.1 Percentage personen dat alcohol heeft verbruikt in de loop van de laatste 12 maanden, gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	78.7	(75.3-82.1)
	Vrouw	73.6	(70.2-77.0)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	33.8	(24.5-43.1)
	Lager	53.0	(45.9-60.2)
	Lager secundair	72.6	(67.3-77.8)
	Hoger secundair	84.2	(80.6-87.9)
	Hoger	89.7	(87.3-92.2)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	51.1	(43.9-58.2)
	20.000-30.000	60.0	(53.9-66.1)
	30.000-40.000	77.1	(72.6-81.7)
	40.000-60.000	91.1	(88.1-94.0)
	>60.000	94.6	(91.8-97.3)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	82.9	(80.5-85.3)
	Zeer slecht tot redelijk	67.8	(62.8-72.9)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	67.4	(63.1-71.8)
	Vroeger gerookt	84.1	(79.9-88.3)
	Matige roker (<20)	84.1	(79.8-88.4)
	Zware roker	85.8	(80.9-90.7)

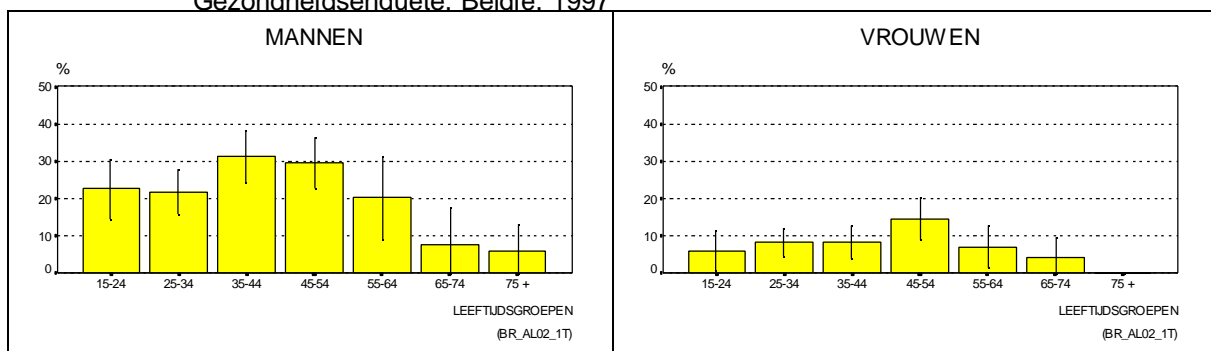
Personen met een slechte subjectieve gezondheid verklaren vaker dat ze in de loop van de laatste 12 maand geen alcohol gedronken hebben. Dit verschil blijft na standaardisatie voor leeftijd en geslacht. Personen die nog nooit gerookt hebben verklaren vaker dat ze in de loop van de laatste 12 maanden geen alcohol gedronken hebben (34% tegenover 15-17% in andere groepen) maar de Tabel 6.2.1 bewijst dat dit verschil niet significant is na standaardisatie voor leeftijd en geslacht

6.2.4.2. Frequentie van het alcoholmisbruik (AL02_1)

Bij deze indicator die is opgeteld door de WGO is alcoholmisbruik gedefinieerd als het drinken van 6 glazen alcohol of meer per dag. De tabellen op het einde van deze module geven gedetailleerd het verbruik van 6 glazen alcohol of meer weer. Om het eenvoudig te houden hebben we alle personen die minimum 1 keer per maand 6 glazen alcohol drinken of meer gegroepeerd.

In het Brussels Gewest drinkt 15% van de bevolking tenminste 1 keer per maand zes glazen alcohol of meer op dezelfde dag (6% een keer per maand, 4% een of twee keer per week en 5% drie keer per week of meer). Er zijn veel meer mannen dan vrouwen die tenminste een keer zes glazen alcohol of meer op dezelfde dag drinken: 23% tegenover 8% vrouwen. Dit verschil is terug te vinden bij elke leeftijdsgroep (Figuur 6.2.2).

Figuur 6.2.2 : Percentage mannen en vrouwen dat tenminste een keer per maand zes glazen alcohol drinkt op de dezelfde dag in functie van de leeftijd, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

Het percentage jongeren van 15 tot 19 jaar dat tenminste een keer per maand zes glazen alcohol drinkt op dezelfde dag is 10% en komt veel vaker voor bij jongens (19%) dan bij meisjes (2%). Dit percentage stijgt tot 22% tussen 35 en 39 jaar. Daarna daalt het tot 14% bij de leeftijdsgroep van 55 tot 64 jaar, 6% tussen 65 en 74 en 2% bij personen van 75 jaar en ouder.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Het percentage personen dat tenminste een keer per maand zes glazen alcohol drinkt of meer op dezelfde dag hangt niet af van het opleidingsniveau (16%), uitgezonderd voor de personen zonder diploma: 3%. Er is ook geen significant verschil noch met het inkomensniveau noch met de subjectieve gezondheid.

Het percentage personen dat tenminste een keer per maand zes glazen alcohol drinkt of meer op dezelfde dag is duidelijk hoger bij rokers (matige 22% en zware 31%) in vergelijking met de niet-rokers of de ex-rokers (respectievelijk 8% en 14%). Dit verschil tussen rokers en niet-rokers is significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht (Tabel 6.2.2).

Tabel 6.2.2 Percentage personen dat tenminste een keer per maand zes glazen of meer alcohol drinkt op een dag, gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Brussels Gewest, België, 1997.

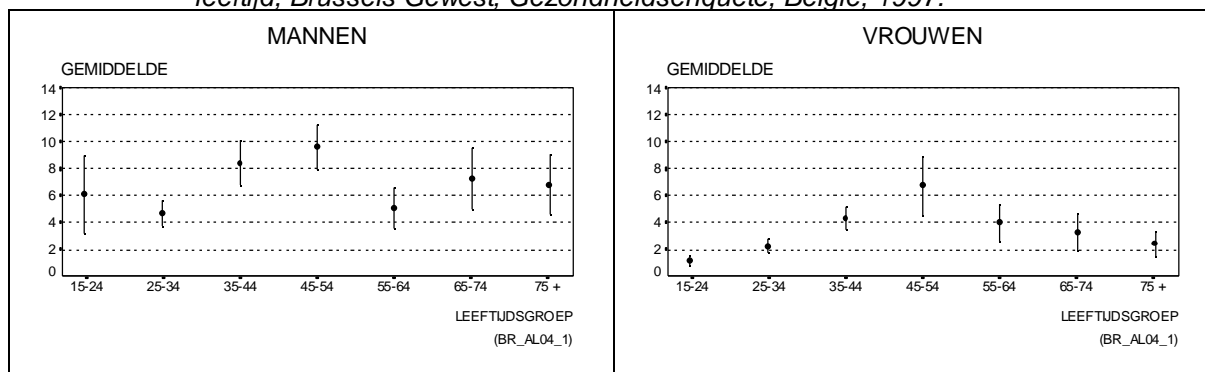
		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	21.7	(18.7-24.8)
	Vrouw	7.6	(5.7- 9.5)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	2.2	(.0- 4.9)
	Lager	16.5	(11.2-21.7)
	Lager secundair	17.2	(12.6-21.8)
	Hoger secundair	15.5	(12.0-19.1)
	Hoger	15.4	(12.4-18.3)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	11.8	(6.7-17.0)
	20.000-30.000	11.5	(8.1-14.9)
	30.000-40.000	17.0	(12.9-21.1)
	40.000-60.000	15.8	(12.4-19.2)
	>60.000	16.8	(12.8-20.9)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	15.1	(12.9-17.3)
	Zeer slecht tot redelijk	15.1	(10.9-19.4)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	8.8	(6.3-11.2)
	Vroeger gerookt	13.2	(9.7-16.6)
	Matige roker (<20)	21.0	(16.5-25.5)
	Zware roker	27.8	(21.1-34.4)

6.2.4.3. Wekelijks alcoholverbruik (AL04_1, AL04_4)

Deze indicator stelt het gemiddeld alcoholverbruik per week voor in het aantal glazen. Aangenomen werd dat een glas de referentie eenheid is en dat de kwantiteit alcohol in een glas bier, whisky,... dezelfde is. De tabellen in functie van het aantal glazen per week zijn ook in deze module opgenomen (AL04_4).

In het Brussels Gewest is het gemiddeld alcoholverbruik 5,1 glazen per dag, de personen die geen alcohol drinken inbegrepen (25% van de ondervraagden drinken 6 glazen of meer). Mannen schijnen meer te drinken dan vrouwen: gemiddeld 6,8 glazen per week tegenover 3,4 voor de vrouwen. Dit verschil blijft significant na standaardisatie voor leeftijd.

Figuur 6.2.3 : Gemiddeld alcoholverbruik berekend in aantal glazen per week in functie van leeftijd, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Het alcoholverbruik stijgt met de leeftijd: gemiddeld 1,8 glazen per week tussen 15 en 19 jaar (jongens: 3,5, meisjes: 0,3) en 4,5 glazen bij de 20-24 jarigen (jongens: 7,6, meisjes: 1,7) tot 8,2 tussen 45 en 54 jaar. Het verbruik daalt nadien tot 3,9 bij de 75 jarigen en ouder.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Het gemiddeld alcoholverbruik per week stijgt met het opleidingsniveau: personen zonder diploma verklaren gemiddeld 1,5 glazen per week te drinken tegenover personen met een hoger diploma 6,2. Het gemiddeld alcoholverbruik per week stijgt ook naargelang het gezinsinkomen.: 2,6 glazen per week voor de laagste inkomens tot 8,3 glazen voor inkomens van meer dan 60.000 BF. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht is het verschil significant. (Tabel 6.2.3).

Personen die over een slechte subjectieve gezondheid klagen, verklaren gemiddeld minder alcohol te drinken (4,2 glazen per week tegenover 5,4) maar dat verschil is niet significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht.

Tabel 6.2.3 Gemiddeld alcoholverbruik uitgedrukt in aantal glazen per week, gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België 1997.

		GEMIDDELDE	95% B. I.
GESLACHT	Man	6.9	(6.2- 7.6)
	Vrouw	3.5	(3.0- 4.0)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	1.7	(.6- 2.7)
	Lager	3.2	(2.0- 4.3)
	Lager secundair	5.2	(4.1- 6.4)
	Hoger secundair	6.0	(4.8- 7.1)
	Hoger	6.3	(5.6- 7.0)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	3.6	(2.0- 5.2)
	20.000-30.000	3.8	(3.0- 4.6)
	30.000-40.000	5.1	(3.8- 6.3)
	40.000-60.000	5.5	(4.8- 6.1)
	>60.000	7.8	(6.8- 8.8)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	5.8	(5.3- 6.3)
	Zeer slecht tot redelijk	4.1	(3.2- 4.9)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	2.8	(2.4- 3.2)
	Vroeger gerookt	6.0	(5.1- 6.9)
	Matige roker (<20)	6.9	(5.7- 8.1)
	Zware roker	9.8	(7.5-12.1)

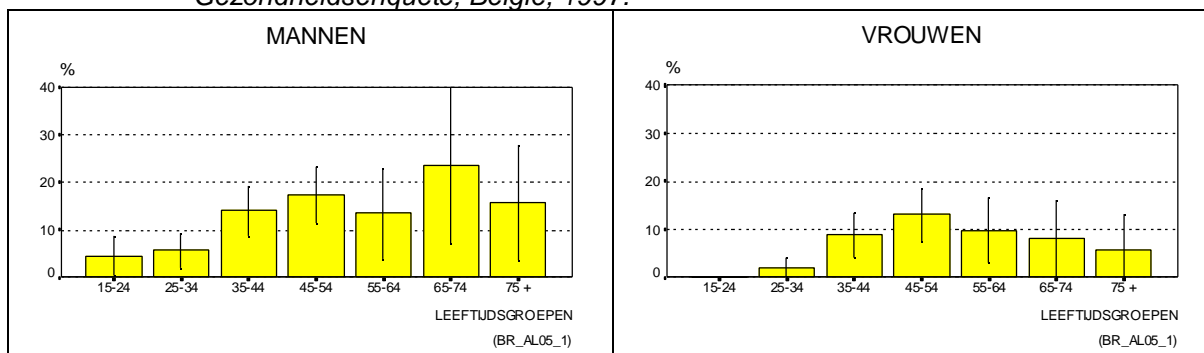
Het gemiddeld alcoholverbruik per week varieert volgens rookgewoonten. Het gemiddeld aantal glazen per week is bij niet-rokers 2,5, en 6,7 bij ex-rokers, 6,6 bij matige rokers, en 9,2 bij zware rokers. Deze verschillen zijn significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht (Tabel 6.2.3).

6.2.4.4. Dagelijkse drinkers (AL05_1)

Deze indicator bevat alle personen die dagelijks alcohol drinken. In het Brussels Gewest verbruikt 9% van de bevolking van 15 jaar en meer dagelijks alcohol. Dit percentage is hoger bij de mannen (12%) dan bij de vrouwen (6%) en dit bij alle leeftijden.

Het aandeel dagelijkse drinkers stijgt met de leeftijd: bij de 15-19 jarigen is dit 1,3% (jongens: 2,7%, meisjes: 0%) daarna 3% bij de 20-24 jarigen (jongens: 5,8%, meisjes 0%) tot 15% bij de 45-54 jarigen. Figuur 6.2.5. toont het verschil aan tussen vrouwen en mannen: we merken op dat bij personen jonger dan 25 jaar er geen vrouwen zijn die dagelijks alcohol drinken.

Figuur 6.2.5 : Percentage dagelijkse drinkers in functie van leeftijd, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Bespreking in functie van een aantal basiskkenmerken

Het percentage dagelijkse drinkers is hoger bij personen met een hogere opleiding of een hoger inkomen (meer dan 60.000 BF): deze tendens is significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht (Tabel 6.2.7). Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht is het aantal niet-rokers dat dagelijks drinkt ook lager

Tabel 6.2.5 *Percentage dagelijkse drinkers, gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, Brussels Gewest, België, 1997*

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	12.8	(9.9-15.8)
	Vrouw	6.8	(4.9- 8.7)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	5.1	(.0-10.3)
	Lager	3.2	(.5- 5.9)
	Lager secundair	10.6	(6.8-14.4)
	Hoger secundair	10.2	(7.1-13.3)
	Hoger	12.6	(9.6-15.6)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	7.6	(3.5-11.6)
	20.000-30.000	7.2	(4.0-10.5)
	30.000-40.000	9.8	(6.5-13.1)
	40.000-60.000	9.2	(6.3-12.2)
	>60.000	15.9	(11.7-20.0)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	11.4	(9.1-13.7)
	Zeer slecht tot redelijk	7.0	(4.5- 9.5)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	5.6	(3.0- 8.2)
	Vroeger gerookt	12.5	(9.2-15.9)
	Matige roker (<20)	12.8	(9.1-16.6)
	Zware roker	14.4	(9.4-19.4)

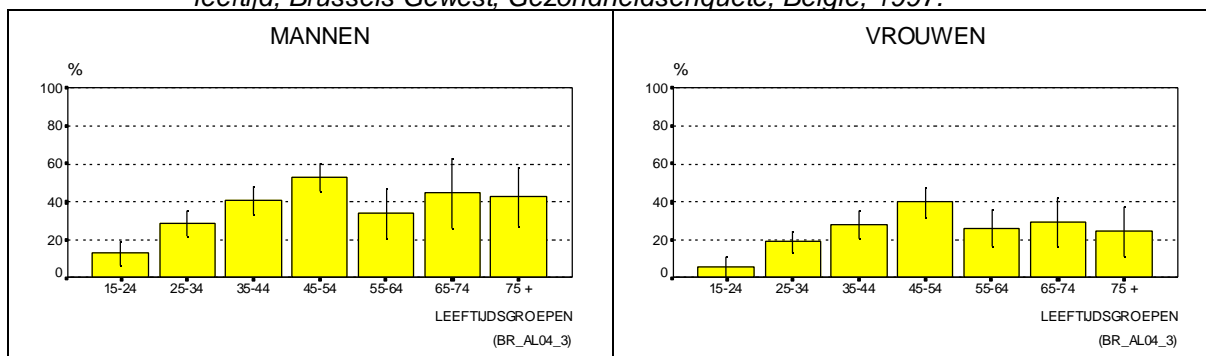
6.2.4.5. Alcoholverbruik tijdens de week, (AL04_3) het weekend (AL08_1) en soorten alcohol (AL07, AL11)

Deze indicators behandelen de personen die gewoonlijk alcohol drinken tijdens de week en/of het weekend. In de definitie die is gehanteerd wordt het weekend beschreven als vrijdag, zaterdag en zondag. Het belang van deze indicators ligt hun vergelijking met elkaar, daarom presenteren we hen ook samen. De Gezondheidsenquête stelt vragen over het soort drank dat de ondervraagde het meest drinkt. De alcoholische dranken worden geklasseerd volgens 5 groepen: licht alcoholische dranken (light bier), bier, wijn / likeur / vermout, sterke drank / cocktails, andere. Bepaalde personen hebben een meervoudig antwoord gegeven. Wie opgaf sterke drank samen met een andere soort alcohol te drinken werd bij de groep "sterke drank" gerekend. Wie verklaart bier en wijn te drinken werd in een supplementaire groep behandeld. De personen die werden behandeld in een groep, bv. "wijn" of "bier" drinken niet alleen maar dat soort alcohol maar wel hoofdzakelijk.

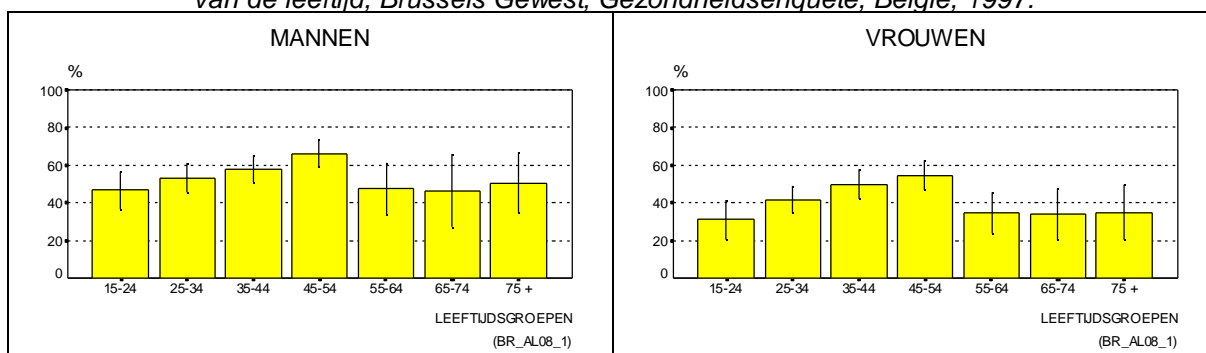
In het Brussels Gewest drinkt 29% geregeld alcohol gedurende de week en 48% tijdens het weekend. Deze percentages zijn hoger bij de mannen (respectievelijk 35 en 54%) dan bij de vrouwen (24 et 42%).

Het percentage personen dat alcohol drinkt tijdens de week stijgt met de leeftijd, van 5% bij de 15-19 jarigen, 12% bij de 20-24 jarigen tot 46% bij de 35-44 jarigen en daarna stabiliseert zich dat. Tijdens het weekend daarentegen verbruiken de jongeren van 15-19 (28%) en 20 tot 24 jaar (45%) vaker alcohol Het verschil is wel niet groot te noemen: 40 à 60% in de andere groepen. Bij de 35-54 jarigen is het alcoholgebruik toch wat hoger (de 54 à 60%).

Figuur 6.2.6 : Percentage personen dat geregeld alcohol drinkt tijdens de week in functie van de leeftijd, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Figuur 6.2.7 : Percentage personen dat geregeld alcohol drinkt tijdens het weekend in functie van de leeftijd, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Er is een samenhang tussen het regelmatige alcoholverbruik tijdens de week of het weekend enerzijds en het opleidingsniveau anderzijds. Dit is ook geconstateerd bij de vergelijking met het inkomensniveau.

De subjectieve gezondheid beïnvloedt het alcoholgebruik tijdens de week (32% en 24% naargelang de ondervraagde personen een goede of zeer goede gezondheid opgeven) en het weekend (53% tegenover 34%).

Niet-rokers consumeren minder vaak alcohol tijdens de week (20% tegenover 32 tot 42% voor rokers en ex-rokers) en tijdens het weekend (33% tegenover 58-60%). Dit verschil is significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht.

Tabel 6.2.6 *Percentage personen dat geregeld alcohol drinkt tijdens de week gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.*

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	36.0	(32.1-39.8)
	Vrouw	24.5	(21.4-27.7)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	9.9	(3.6-16.1)
	Lager	13.8	(8.6-19.0)
	Lager secundair	28.1	(22.9-33.4)
	Hoger secundair	31.1	(26.5-35.6)
	Hoger	41.3	(37.3-45.2)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	19.1	(13.3-24.8)
	20.000-30.000	20.9	(16.0-25.8)
	30.000-40.000	27.8	(22.9-32.6)
	40.000-60.000	34.0	(29.3-38.6)
	>60.000	47.7	(42.0-53.4)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	34.5	(31.4-37.7)
	Zeer slecht tot redelijk	22.3	(17.9-26.7)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	22.7	(18.6-26.8)
	Vroeger gerookt	38.5	(33.6-43.4)
	Matige roker (<20)	38.2	(33.1-43.4)
	Zware roker	39.1	(32.6-45.6)

Tabel 6.2.7 *Percentage personen dat geregeld alcohol drinkt tijdens het weekend gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.*

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	53.6	(49.5-57.7)
	Vrouw	41.5	(37.8-45.2)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	11.8	(4.6-18.9)
	Lager	27.1	(20.6-33.5)
	Lager secundair	45.0	(39.2-50.8)
	Hoger secundair	48.1	(43.1-53.2)
	Hoger	61.6	(57.5-65.7)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	29.8	(22.8-36.8)
	20.000-30.000	35.3	(29.4-41.2)
	30.000-40.000	43.4	(38.0-48.7)
	40.000-60.000	57.6	(52.6-62.5)
	>60.000	66.3	(60.7-71.9)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	53.2	(49.8-56.5)
	Zeer slecht tot redelijk	34.2	(28.8-39.7)
ROOKGEWOONTEN	Nooit gerookt	34.5	(30.0-39.1)
	Vroeger gerookt	57.8	(52.3-63.3)
	Matige roker (<20)	59.2	(53.7-64.8)
	Zware roker	56.6	(49.0-64.1)

De Brusselaars die tijdens het weekend alcohol drinken, nemen bij voorkeur wijn (52-53%) boven bier (36-29%) dit in tegenstelling tot de andere Gewesten. Proportioneel gezien verbruiken jongeren van 15-24 jaar meer bier dan de andere leeftijdsgroepen. Tijdens het weekend drinken ze ook in verhouding meer sterke drank.

Personen met een hoger diploma en met een hoger inkomen (60.000 BF), drinken proportioneel meer wijn dan bier. Zware rokers en daarenboven alcoholdrinkers drinken proportioneel meer sterke drank.

6.2.5. Bibliografie

1. Thorley, A. The effects of alcohol. In: Drinking and problem drinking. Ed. Plant M.A. London: Junction/Fourth Estate, 1982, 23-64.
2. Anderson P. - The risk of alcohol. Addiction 1993; 1493-1508.
3. Third consultation to develop common methods and instruments for Health interview surveys, 22-24 September 1992. Copenhagen. WHO - CBS, 1993.